

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

М.В. ПОСТАВНИЧА

ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

ПРАКТИКУМ

для студентів денної та заочної форм навчання

напрямів підготовки:

6.140101 «Готельно-ресторанна справа»

6.051701 «Харчові технології та інженерія»

Галузі знань:

1401 «Сфера обслуговування».

0517 «Харчова промисловість та переробка сільськогосподарської продукції»

ХАРКІВ
2015

Рекомендовано кафедрою
економічної теорії та права ХДУХТ,
протокол № 7 від 9.12.2014р.

Схвалено науково – методичною комісією
факультету менеджменту,
протокол № 9 від 26.01.2015 р.

Рецензент: канд. юрид. наук Черевко К.О

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Методичні рекомендації	6
Тематичний план дисципліни з розподілом навчального часу за змістовими модулями.....	7
Модуль 1	
Семінар 1	8
Семінар 2.....	9
Семінар 3.....	14
Семінар 4.....	19
Семінар 5.....	23
Модуль 2	
Семінар 6.....	26
Семінар 7.....	30
Семінар 8.....	33
Семінар 9.....	35
Література.....	37

ВСТУП

Підприємницьке право є невіддільною складовою системи національного права України, що призначена для регулювання підприємницької діяльності учасників господарських правовідносин в Україні.

Мета навчальної дисципліни — сприяти засвоєнню фундаментальних знань щодо правовідносин господарювання, формуванню умінь і навичок застосовувати набуті знання у правозастосовній практиці, піднесенню правової культури, активізації творчих зусиль студентства, розвитку їхньої пізнавальної діяльності, актуалізації знань, формуванню у студента наукового світогляду, правничого мислення, правосвідомості, моральних та інших якостей фахівця.

Для досягнення мети викладання курсу «Підприємницьке право» поставлені такі завдання:

- вивчення системи підприємницького права в Україні та чинної нормативно-правової бази;

- формування вмій користування нормативно-правовими актами та набуття навичок їх практичного застосування для вирішення конкретних економічних ситуацій;

- формування правової свідомості та правової культури.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- суспільні відносини, що становлять предмет підприємницького права;
- принципи підприємницької діяльності та реалізації економічної стратегії підприємства, її правове забезпечення;

- визначення ключових понять підприємницького права.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- використовувати підприємницьке законодавство у професійній діяльності;
- мати навички практичного застосування норм підприємницького права під час вирішення конкретних економічних завдань

- самостійно застосовувати знання з підприємницького права в управлінні підприємством з урахуванням стратегії розвитку в умовах ринкового господарювання;

- здійснювати законодавче забезпечення підприємницького планування виробництва на засаді підприємницько-законодавчої організації, мотивації і контролю функціонування підприємства;

- приймати оптимальні підприємницько-правові рішення, забезпечуючи стійку роботу колективу, його конкурентоспроможність та перспективність.

Практикум складено відповідно до типової програми з дисципліни «Підприємницьке право» з урахуванням особливостей підготовки спеціалістів економічних вузів, його мета - розкрити зміст курсу, полегшити студентам підготовку до семінарських занять та самостійної роботи.

Методична розробка включає завдання, згруповані за тематичними розділами. У кожному розділі виділені основні поняття теми, питання для обговорення на семінарському занятті, теми та питання для самостійної роботи студентів, творчі завдання, теми рефератів та доповідей, питання для самоконтролю, тестові завдання різних рівнів складності, питання до заліку, рекомендована література.

Методичні рекомендації

Самостійна робота це - вид навчальної діяльності, що включає в себе план роботи, здійснення контролю, коригування ходу та результатів виконання плану.

Ця робота може виконуватися як за завданням викладача, так і за власним задумом студентів.

Метою самостійної роботи є формування у студентів уміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у потоці наукової інформації.

Готуючись до семінарських і практичних занять, студенти повинні опрацювати лекційний матеріал, ознайомитись із рекомендованою літературою з відповідної теми, користуватися фондами бібліотек, мережею Інтернет, підготувати відповіді на питання, визначені на лекції.

Запитання які виникають у студентів стосовно виконання завдань, вирішуються на консультаціях.

Основні форми та методи контролю самостійної роботи студентів: перевірка на семінарському занятті, тестування, контрольні роботи, захист рефератів, науково-дослідної роботи, презентацій.

Мета даної методичної розробки — надати допомогу студентам у вивченні дисципліни та підготовці до складання заліку.

Розробка включає завдання, згруповані за тематичними розділами.

У кожному розділі виділені основні поняття теми, плани семінарських занять, теми та питання для самостійної роботи студентів, творчі завдання, теми рефератів та доповідей, питання для самоконтролю, юридичні задачі та тестові завдання, питання до заліку, рекомендована література.

Методична розробка може бути використана студентами заочної форми навчання для виконання контрольної роботи.

Тематичний план дисципліни з розподілом навчального часу за змістовими модулями

Заліковий кредит	Назва та зміст змістового модулю	Всього годин	У тому числі				Оцінка за поточним контролем max-min балів	
			Аудиторні заняття			Самостійна робота		Інд-конс. робота
			Лекції	Практичні	Семінарські			
Змістовий модуль 1								
1,5	Тема 1.1. Поняття, структура та джерела підприємницького права.	3	0,5		0,5	2		3-5
	Тема 1.2. Поняття і види підприємницької діяльності.	3	0,5		0,5	2		3-5
	Тема 1.3. Суб'єкти підприємницької діяльності.	4	1		1	2		3-5
	Тема 1.4. Легітимація підприємницької діяльності.	4	1		1	2		3-5
	Тема 1.5. Припинення підприємницької діяльності. громадян та юридичних осіб.	4	1		1	2		3-5
	Тема 1.6. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	4	1		1	2		3-5
	Тема 1.7. Загальні положення договірних права.	4	1		1	2		3-5
	Тема 1.8. Договори про передачу майна у власність.	4	1		1	2		3-5
	Тема 1.9. Договори про передачу майна у користування.	3	1		1	1		3-5
	Підсумок за змістовим модулем		33	8		8	17	
Змістовий модуль 2								
	Тема 2.10. Договори про виконання робіт.	4	1		1	2		3-5
	Тема 2.11. Договори про надання послуг.	3	1		1	1		3-5
	Тема 2.12. Зобов'язання про сумісну діяльність.	3	1		1	1		3-5
	Тема 2.13. Договори про створення юридичної особи.	3	1		1	1		3-5
	Тема 2.14. Право промислової власності.	4	1		1	2		3-5
	Тема 2.15. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності..	4	1		1	2		3-5
	Тема 2.16. Захист від недобросовісної конкуренції.	4	1		1	2		3-5
	Тема 2.17. Правові основи захисту прав споживачів в Україні.	4	1		1	2		3-5
	Тема 2.18. Правові основи оподаткування підприємств та фінансового контролю.	4	1		1	2		3-5
	Тема 2.19. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств.	3	0,5		0,5	2		3-5
	Тема 2.20. Захист прав та законних інтересів ссуб'єктів підприємницької діяльності.	3	0,5		0,5	2		3-5
	Індивід.-консульт. робота							
Підсумок за змістовим модулем		39	10		10	19		30 – 50
Всього за дисципліною		72	18		18	36		60 – 100

МОДУЛЬ 1

СЕМІНАР 1

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Поняття, предмет та ознаки підприємницького права.
2. Методи та система підприємницького права.
3. Публічне та приватне підприємницьке право.
4. Джерела підприємницького права.
5. Поняття, зміст та ознаки підприємницької діяльності.
6. Принципи підприємницької діяльності.
7. Види підприємницької діяльності.
8. Адміністративна та кримінальна відповідальність у сфері підприємницької діяльності.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо комерційних правовідносин та вирішення колізій між нормативними актами.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал
- ознайомитись із Господарським кодексом, ЗУ «Про деякі заходи з регулювання підприємницької діяльності»; «Про запровадження єдиної регуляторної політики у сфері підприємництва».
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття.

Тематика рефератів та доповідей:

«Господарський Кодекс як єдиний кодифікований акт господарського законодавства».

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

А. Підприємницьке право	1. діяльність, яка відповідно до ст. 42 ГК України визначається як самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.
Б. Предмет підприємницького права	2. підприємницька діяльність,
В. Підприємницька діяльність	3. специфічне коло суспільних відносин, які виникають у процесі або у зв'язку із провадженням підприємницької діяльності її суб'єктами - носіями взаємопов'язаних прав і обов'язків, передбачених і забезпечених законом.
Г. Предмет правового регулювання підприємницького права	4. діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт та надання послуг вартісного характеру, що мають цінову

	визначеність.
Д. Господарське право	5. систему правових норм, що деталізують порядок реалізації конституційного права на зайняття підприємницькою діяльністю

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Господарські відносини виникають у сфері:

- а) перевезення вантажів;
- б) зовнішньополітичної діяльності;
- в) торгівельної діяльності;
- г) законодавчої діяльності.

2. Назвіть принципи підприємницької діяльності:

- а) законність;
- б) вільний вибір видів діяльності;
- в) вільний найм працівників;
- г) гуманізм.

3. Не є підприємницькою діяльністю:

- а) виробництво продукції
- б) володіння корпоративними правами;
- в) виконання робіт, надання послуг.

4. Види господарських відносин:

- а) господарсько – виробничі;
- б) організаційно – господарські;
- в) внутрішньогосподарські;
- г) нормативні.

5. Назвіть види господарських правопорушень:

- а) порушення строків виконання договорів;
- б) образа честі;
- в) порушення законодавства щодо перевезень вантажів;
- г) крадіжка.

6. Ознакою підприємницької діяльності не вважається :

- а) економічна самостійність;
- б) невтручання державних та інших органів;
- в) систематичність;
- г) правомірність;
- д) ініціативність.
- е) наявність мети
- ж) отримання і розподіл прибутку;
- з) тривалий характер;
- и) здійснення її на власний ризик;

7. Свобода підприємництва полягає у :

- а) вільному виборі видів підприємницької діяльності, не заборонених законом;
- б) вільному розпорядженні валютною виручкою;
- в) вільному нарахуванні та сплаті податків;
- г) вільному встановленні цін;

д) вільному залученні природних ресурсів..

8. Які із відповідей є неправильними: «З метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва органи влади на умовах і в порядку, передбачених законом ...» ?

- а) стимулюють інноваційну діяльність;
- б) надають підприємцям земельні ділянки;
- в) надають підприємцям пільги в оподаткуванні;
- г) звільняють підприємців від сплати ввізного мита.
- д) здійснюють первісне облаштування неосвоених територій;
- е) подають підприємцям інші види допомоги;
- ж) сприяють підприємцям у підготовці кадрів.

III. Продовжте вислів.

1. Відповідно до Господарського кодексу України діяльність не господарюючих суб'єктів, спрямована на створення і підтримання необхідних матеріально-технічних умов їх функціонування, що здійснюється за участі або без участі суб'єктів господарювання є:

2. Сферу господарських відносин становлять:

3. Ознакою підприємницької діяльності не вважається:

4. Свобода підприємництва полягає у:

IV. Доведіть чи спростуйте ствердження.

1. Законодавча база господарчого права опирається на норми цивільного права.

2. Господарче законодавство використовує норми права СРСР.

3. На підставі аналізу ст. 1,3 Господарського кодексу України визначте коло суспільних відносин, що складають предмет господарського права.

4. Підприємницьке право регулює відносини в які вступають підприємства у процесі своєї господарської діяльності.

5. Господарська правосуб'єктність – це наявність господарських прав та обов'язків.

Питання для самоконтролю

1. Які суспільні відносини виступають предметом підприємницького права?

2. Як співвідносяться поняття «господарська діяльність» і «підприємницька діяльність»?

3. Які основні принципи господарювання в Україні?

4. Що являє собою метод підприємницького права?

5. У чому полягає різниця між поняттями «підприємницьке право» та «підприємницьке законодавство»?

6. Яке визначення підприємництва дається у законодавстві?

7. Які основні принципи підприємницької діяльності?

СЕМІНАР 2

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Поняття, ознаки та класифікація суб'єкти підприємницької діяльності.
2. Фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності.
3. Підприємства як суб'єкти підприємницької діяльності: ознаки та організаційно-правові форми.
4. Приватне підприємство з одним чи кількома засновниками.
5. Підприємство, засноване на власності об'єднання громадян.
6. Унітарні підприємства.
7. Підприємство споживчої кооперації.
8. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності: загальна характеристика та класифікація
9. Кооператив як суб'єкт господарювання.
10. Колективне сільськогосподарське підприємство.
11. Фермерське господарство.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо створення підприємства, Акціонерного товариства, управління підприємством та припинення його діяльності.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал;
- ознайомитись із Господарським кодексом, ЗУ «Про господарські товариства»;
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття.

Тематика рефератів та доповідей:

«Правовий режим майна державного і комунального підприємств».

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

А. Унітарне підприємство.	1. Підприємства, в яких обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за рік перевищує суму, еквіваленту п'яти мільйонам євро.
Б. Корпоративне підприємство	2. Підприємство, що діє на основі приватної власності одного або кількох громадян.
В. Мале підприємство	3. Утворюється в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності.
Г. Велике підприємство	4. Створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний фонд, не поділений на частки, затверджує статут, розподіляє доходи, керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства.
Д. Приватне підприємство	5. Господарське товариство, фонд якого поділений на частки і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном.
Е. Казенні підприємства	6. Має статутний фонд, поділений на частки і несе

	відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном
Ж. Державне підприємство	7. Утворюється органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку.
З. Комунальне підприємство	8. Підприємства, що створюються за рішенням Кабінету Міністрів України
К. Товариство з обмеженою відповідальністю	9. Підприємства, в яких кількість працюючих не перевищує п'ятнадцяти осіб
Л. Товариство з додатковою відповідальністю	10. Утворюється двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та (або) підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами.

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Визначте суб'єктів підприємницького права:

- а) підприємство;
- б) представництва підприємств;
- в) ВРУ;
- г) громадяни України.

2. Назвіть ознаки суб'єкта підприємницького права:

- а) організаційно-правова форма;
- б) наявність статутного фонду;
- в) юридичне відокремлене майно;
- г) правосуб'єктність.

3. Суб'єктами підприємницької діяльності не можуть бути:

- а) державні службовці;
- б) особі без громадянства;
- в) військовослужбовці;
- г) іноземні громадяни.

4. Кому заборонено займатись підприємницькою діяльністю в Україні:

- а) іноземцям;
- б) військовослужбовцям;
- в) особам без громадянства;
- г) членам політичних партій.

5. Залежно від форми власності розрізняють підприємства:

- а) приватні;
- б) малі;
- в) загальнонародні;
- г) комунальні.

6. Назвіть види акціонерних товариств:

- а) з додатковою відповідальністю;
- б) закрите;
- в) повне;
- г) відкрите.

7. Назвіть види господарських товариств:

- а) командитне;

- б) відкрите;
- в) концерн;
- г) з обмеженою відповідальністю.

8. Договірне об'єднання, створене з метою координації господарської діяльності без права втручання у господарську діяльність її учасників, називається:

- а) промислово-фінансовою групою;
- б) підприємством;
- в) асоціацією;
- г) концерном;
- д) корпорацією.

9. Чи може підприємство мати у своєму складі інших юридичних осіб?

- а) так;
- б) ні.

10. Чи може фізична особа мати у своїй власності підприємство?

- а) так;
- б) ні.

11. В Україні можуть діяти підприємства таких видів:

- а) приватне підприємство;
- б) господарське товариство;
- в) колективне підприємство;
- г) комунальне підприємство;
- д) асоціація.

12. До категорії малих підприємств може бути віднесено підприємство за такими критеріями:

- а) формою власності;
- б) розміром господарської площі;
- в) чисельність працюючих;
- г) виробничою потужністю;
- д) обсягом господарського обороту.

13. Статут будь-якого підприємства встановлює:

- а) предмет і цілі діяльності;
- б) відповідальність керівника за результати господарської діяльності;
- в) повноваження трудового колективу;
- г) умова припинення діяльності.

14. Чи є об'єднання підприємств юридичною особою?

- а) так;
- б) ні.

15. З яким органом повинно бути узгоджене рішення про створення об'єднання підприємств?

- а) Президентом України;
- б) Фондом державного майна України;
- в) Антимонопольним комітетом України;
- г) місцевими органами влади.

16. Які повноваження відносяться до виключної компетенції загальних зборів акціонерів?

- а) внесення змін до статуту товариства;
- б) затвердження річних результатів діяльності товариства;
- в) виключення учасників;
- г) створення, реорганізація, ліквідація, структурних підрозділів;
- д) визначення основних напрямків діяльності;
- е) ухвалення рішення про припинення діяльності товариства.

17. При дотриманні яких умов будь – який учасник товариства з обмеженою відповідальністю має право вимагати проведення позачергових зборів учасників?

- а) повній сплаті своєї частки в статутний фонд;
- б) присутності на всіх попередніх зборах;
- в) попередженні всіх учасників у письмовій формі про проведення позачергових зборів.

18. Права вкладників у командитному товаристві:

- а) діяти від імені командитного товариства;
- б) вимагати надання річних звітів для їх перевірки;
- в) брати участь в управлінні товариством;
- г) усе відповіді правильні.

19. Загальні збори акціонерів, що нараховують 60% голосів, вважаються правомочними при вирішенні питань:

- а) затвердження результатів діяльності за рік;
- б) затвердження звітів і висновків ревізійної комісії;
- в) ухвалення рішення про припинення діяльності;
- г) ухвалення рішення про виключення учасника із товариства.

20. В яких товариствах повний учасник командитного товариства має право брати участь?

- а) відкритому акціонерному товаристві;
- б) товаристві з обмеженою відповідальністю;
- в) закритому акціонерному товаристві.

21. На якій підставі акціонер може бути виключений із товариства?

- а) систематичне не виконання обов'язків;
- б) перешкоджання своїми діями цілям товариства;
- в) усі відповіді правильні;
- г) усі відповіді не правильні.

22. Акціонерному товариству забороняється робити емісію акцій для цілей:

- а) збільшення статутного фонду;
- б) покриття збитків, пов'язаних з господарською діяльністю;
- в) виплати дивідендів;
- г) обміну на облігації.

23. Виконавчим органом товариства з обмеженою відповідальністю є:

- а) наглядова рада;
- б) правління;
- в) директор;

г) збори учасників.

24. Збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю проводяться:

- а) в міру необхідності;
- б) не рідше 2-х разів на рік;
- в) не рідше 1 разу на рік.

III. Доведіть чи спростуйте ствердження.

1. Підприємництвом називається опосередкована, систематична, трудова діяльність, здійснювана підприємцем з метою отримання доходу.
2. Рішення про створення господарського об'єднання обов'язково погоджується з Антимонопольним комітетом України
3. Чи є громадянин М. суб'єктом господарчої діяльності при продажі яблук з свого саду.
4. Господарчі відношення виникають у сфері перевезення вантажу.
5. Громадянам які мають непогашену судимість за злочини проти честі та гідності заборонено займатися підприємницькою діяльністю.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть види суб'єктів господарювання?
2. Які ознаки характерні суб'єкту підприємницького права?
3. Які існують обмеження на здійснення підприємницької діяльності?
4. Чи є держава, органи державної влади та органи місцевого самоврядування суб'єктами господарювання?
5. Які види підприємств існують в Україні?
6. Дайте характеристику правовому статусу підприємства.

СЕМІНАР 3

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Загальні положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Порядок проведення державної реєстрації фізичних осіб підприємців.
3. Порядок проведення державної реєстрації юридичних осіб.
4. Установчі документи юридичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Ліцензування господарської діяльності: поняття, ознаки та порядок .
Переоформлення та анулювання ліцензії.
6. Патентування підприємницької діяльності.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо порядку створення та реєстрації установчих документів юридичної особи.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал;

- ознайомитись із Господарським кодексом, ЗУ «Про господарські товариства»;
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття.

Тематика рефератів та доповідей:

«Правові основи ліцензування господарської діяльності»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

А. Державна реєстрація	1. Самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність. Що здійснюється суб'єктами господарювання з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку
Б. Підприємництво	2. Засвідчення факту створення або припинення юридичної особи
В. Перетворення юридичної особи	3. Особи, які виконують передбачені законом дії щодо заснування товариства
Г. Установчі документи підприємства.	4. Документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання – ліцензіата на продовження зазначеного в цьому виду господарської діяльності впродовж визначеного терміну за умови виконання ліцензійних умов
Д. Організаційно – правова форма господарювання	5. Зміна організаційно – правової форми
Е. Ліцензія	6. Особи, які виконують обов'язки передплатників на акції перед товариством засновників та акціонерів перед акціонерним товариством
Ж. Створення підприємства	7. Форма здійснення господарської діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками, режим майнової відповідальності за зобов'язанням підприємства, порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу одержаних прибутків.
З. Засновники	8. Документи на підставі яких підприємство виникає і діє як суб'єкт права
К. Учасники	9. Перехід прав і обов'язків до підприємства, що виникло внаслідок правового акта злиття.
Л. Злиття	10. Затвердження та одержання передбачених законом документів

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Який орган проводить державну реєстрацію суб'єктів підприємництва:

- виконком міської ради;
- виконком селищної ради;
- районна державна адміністрація;
- виконком районної в місті ради.

2. При державній реєстрації громадянина – суб'єкта підприємницької діяльності заборонено вимагати такі документи:

- а) реєстраційну картку;
- б) свідоцтво про народження;
- в) довідку про флюорографію;
- г) документ, що свідчить про внесення грошової суми в фонд розвитку регіону.

3. В який термін повинна бути проведена державна реєстрація суб'єкту підприємницької діяльності?

- а) 3 дні;
- б) 5 днів;
- в) 10 днів;
- г) 30 днів.

4. Підставами відмови у державній реєстрації юридичної особи є:

- а) недоцільність створення;
- б) недотримання строку подачі документів для реєстрації;
- в) подання трьох примірників документів;
- г) порушення порядку створення юридичних осіб;
- д) неподання всіх необхідних документів.

5. Установчими документами суб'єкта господарювання є:

- а) рішення про його утворення;
- б) рішення про скликання установчих зборів;
- в) установчий договір;
- г) свідоцтво про державну реєстрацію;
- д) у випадках, передбачених законом, статут;
- е) реєстраційна картка, встановленого зразка;
- ж) документ про сплату реєстраційного збору.

6. Державна податкова інспекція звернулась до господарського суду з позовом про відміну держреєстрації відповідача на підставі того, що останній протягом року не надавав необхідної звітності в ДПІ, крім того, не знаходиться за своєю юридичною адресою. Яким буде рішення суду?

- а) відмінити держреєстрацію;
- б) визнати позов ДПІ неправомірним.

7. Ліцензія може видаватися на термін:

- а) 1 рік;
- б) від 1 року до 3 років;
- в) на 3 роки і більше.

8. У видачі ліцензії може бути відмовлено через:

- а) недостовірність даних у документах, поданих заявником для отримання ліцензії;
- б) наявність значної кількості заяв на здійснення вказаного виду діяльності;
- в) невідповідність заявника згідно з поданими документами ліцензійним умовам, встановленим для виду господарської діяльності, зазначеного в заяві про видачу ліцензії;
- г) поганий настрій осіб, уповноважених видавати ліцензії.

9. Ліцензуванню не підлягають такі види діяльності:

- а) виробництво вибухових речовин і матеріалів;
- б) видача пенсій;
- в) пересилання грошових переказів;
- г) видобування уранових руд;
- д) виготовлення бланків цінних паперів, документів суворої звітності.

10. На конкурсній основі ліцензія видається на такі види діяльності:

- а) надання послуг радіозв'язку (з використанням радіочастот);
- б) виготовлення бланків цінних паперів, документів суворої звітності;
- в) видобування уранових руд;
- г) надання послуг телефонного зв'язку;
- д) пересилання грошових переказів.

11. В який термін з моменту відкриття чи закриття банківського рахунка суб'єкт підприємницької діяльності повинен повідомити про це податковий орган?

- а) 3 дні;
- б) 7 днів;
- в) 10 днів.

12. Торгові патенти на право заняття деякими видами підприємницької діяльності видаються юридичним особам - суб'єктам підприємництва або їх структурним підрозділам :

- а) органами ліцензування;
- б) торговельними інспекціями;
- в) органами контролю за цінами і ціноутворенням;
- г) органами державної податкової служби;
- д) органами з питань регулювання підприємництва.

III. Доведіть чи спростуйте ствердження.

1. Чи необхідно приватному підприємцю, який планує надавати послуги з передачі даних через мережу Інтернет, отримати ліцензію?
2. Будівельно-монтажне управління (БМУ) є генеральним підрядником і працює на підставі договору субпідряду з будівельною організацією, безпосередньо не виконує вишукувальні та проектні роботи для будівництва. Чи має право БМУ здійснювати роботи без ліцензії?
3. Чи необхідно отримувати ліцензію на право надання таких послуг: катання на «бананах», скутерах, гідро циклах, яхтах та інших плавзасобах?

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні засоби регулюючого впливу держави на суб'єкти підприємницької діяльності.
2. Що таке ліцензія? З якою метою проводиться ліцензування діяльності?
3. З яких причин ліцензія може бути анульована?
4. Розкрийте призначення і порядок здійснення патентування деяких видів підприємницької діяльності.

5. Який порядок проведення державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців?
6. Які локальні нормативні акти називають установчими документами підприємства?
7. Які відомості повинні включати у собі установчі документи?
8. В яких випадках створення статутного фонду підприємства є обов'язковим?

СЕМІНАР 4

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Поняття та підстави припинення суб'єктів господарювання.
2. Реорганізація суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Зупинення діяльності підприємців
4. Ліквідаційний процес.
5. Поняття та характеристика процедури банкрутства.
6. Сторони та учасники процедури банкрутства.
7. Проведення у справах про банкрутство. Правові засоби запобігання банкрутству суб'єктів господарювання.
8. Ліквідаційне провадження у справі банкрутства.
- 9 Припинення провадження у справах про банкрутство.
10. Державна реєстрація припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо: ліквідаційного процесу та задоволення претензій кредиторів, та процедур, що застосовуються до не платоспроможного боржника.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал;
- ознайомитись із Господарським кодексом, ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття.

Тематика рефератів та доповідей:

«Судові процедури банкрутства»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

А. Банкрутство.	1. Фінансовий стан будь-якого підприємства, якщо на конкретний момент через випадковий збіг обставин тимчасово суми наявних у нього коштів і високоліквідних активів недостатньо для погашення поточного боргу.
Б. Боржник.	2. Юридичні та фізичні особи, територіальна громада або держава, які мають підтвержені відповідно до законодавства вимоги до боржника щодо грошових

	зобов'язань.
В. Поточна неплатоспроможність.	3. Система заходів по нагляду та контролю за управлінням майна боржника, з метою забезпечення збереження та ефективного використання майнових активів боржника.
Г. Розпорядження майном боржника.	4. Нездатність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів інакше як через застосування визначеної судом ліквідаційної процедури.
Д. Критична неплатоспроможність	5. Фінансовий стан підприємства містить ознаки потенційного банкрутства.
Е.Інвестори	6. Суб'єкт підприємницької діяльності, неспроможний виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), протягом 3 місяців після настання встановленого строку їх сплати.
Ж. Санація.	7. Фізичні або юридичні особи, які бажають взяти участь у санації боржника.
З. Кредитори.	8. Система заходів, що здійснюється під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнання боржника банкрутом.

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Які із відповідей є неправильними: «Підприємницька діяльність припиняється ...» ?

- а) у разі припинення існування підприємця;
- б) на підставі рішення суду у випадках передбачених законами;
- в) з власної ініціативи підприємця;
- г) у разі закінчення строку дії ліцензії;
- д) у разі закінчення дії торгового патенту;
- е) на підставі рішення суду у випадках, передбачених Господарським кодексом;
- ж) у разі подання завідомо неправдивих відомостей.
- з) у разі визнання підприємця непрацездатним.

2. Який порядок задоволення претензій кредиторів при добровільній ліквідації підприємства?

- а) вимоги, забезпечені заставою; вимоги щодо відшкодування шкоди, завданої каліцтвом; вимоги працівників, пов'язані із трудовими відносинами; вимоги щодо податків і зборів;
- б) витрати на відновлення природного середовища; заборгованість щодо податкових платежів; вимоги, забезпечені заставою; всі інші види заборгованості;
- в) заборгованість щодо податкових платежів; вимоги, забезпечені заставою; витрати на відновлення природного середовища⁴ всі інші види заборгованості.

3. Ким створюється ліквідаційна комісія?

- а) місцевими виконавчими комітетами;
- б) власником;
- в) трудовим колективом.

4. Яким чином ліквідаційна комісія повідомляє кредиторів про ліквідацію підприємства?

- а) повідомленням по телебаченню;
- б) повідомленням в офіційній пресі за місцезнаходженням підприємства;
- в) повідомленням у центральній офіційній пресі.

5. Які повноваження має ліквідатор з дня свого призначення?

- а) здійснює арешт майна боржника відповідно до чинного законодавства;
- б) виконує повноваження керівника банкрута (орган управління);
- в) здійснює інвентаризацію й оцінку майна банкрута відповідно до законодавства;
- г) передає функції щодо управління і розпорядження майном банкрута третій особі;
- д) очолює ліквідаційну комісію і формує ліквідаційну масу.

6. Юридична чи фізична особа, яка заборгувала підприємству, організації, фірмі чи установі гроші або майно:

- А) гудвіл;
- Б) дисконт;
- В) кредитор;
- Г) дебітор.

7. Система економіко-організаційних заходів, спрямованих на оздоровлення фінансового стану державних підприємств-боржників:

- А) секвестр видатків;
- Б) санація;
- В) форвейтинг;

8. За яких обставин відкривається ліквідаційна процедура щодо підприємства-банкрута?

- а) у випадку санації підприємства-боржника;
- б) у випадку визнання боржника банкрутом;
- в) у випадку укладення мирової угоди;
- г) при введенні процедури розпорядження майном.

9. Провадження по справах про банкрутство здійснюють:

- а) господарські суди;
- б) прокуратура;
- в) податкова міліція;
- г) адміністративні суди.

10. Припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності, визнаного господарським судом банкрутом, з метою здійснення заходів щодо задоволення визнаних вимог кредиторів шляхом продажу його майна має назву:

- а) ліквідація;
- б) санація;
- в) розпорядження майном.

11. У першу чергу кошти, отримані від продажу майна банкрута, спрямовується на задоволення:

- а) вимог щодо сплати податків і зборів;
- б) вимог, забезпечених заставою;

в) вимог з повернення внесків членів трудового колективу в статутний фонд підприємства;

г) витрат на оплату кредиторської заборгованості

12. Справа про банкрутство порушується господарським судом, якщо безспірні вимоги кредиторів до боржника сукупно становлять:

а) не менше 300 мінімальних розмірів заробітної плати, які не були задоволені боржником протягом 3-х місяців після встановленого для їх погашення строку;

б) не менше 100 мінімальних розмірів заробітної плати, які не були задоволені боржником протягом 3-х місяців після встановленого для їх погашення строку;

в) не менше 300 мінімальних розмірів заробітної плати, які не були задоволені боржником протягом 6 місяців після встановленого для їх погашення строку.

13. Судові процедури, які застосовуються до боржника:

а) розпорядження майном боржника, мирова угода, санація боржника, ліквідація боржника;

б) досудова санація, новація, реструктуризація;

в) ліквідація банкрута, примусовий поділ, анулювання ліцензій.

14. Чи може власник майна боржника обмежити повноваження керуючого санацією відносно розпорядження майном боржника?

а) так;

б) ні.

15. Мораторій на задоволення вимог кредиторів вводиться:

а) одночасно із подачею заяви кредитора про порушення справи про банкрутство;

б) після підготовчого засідання суду;

в) одночасно із порушенням справи про банкрутство.

16. Санація боржника вводиться на строк:

а) не більше 12 місяців;

б) не більше 6 місяців;

в) не більше 2-х років;

г) не більше 10 місяців.

17. Чи несе об'єднане в порядку реорганізації підприємство відповідальність за зобов'язаннями підприємств, що увійшли до нього?

а) так;

б) ні.

18. Мирова угода може бути укладена щодо вимог:

а) забезпечених заставою;

б) з вихідної допомоги звільненим працівникам підприємства банкрута;

в) за витратами, пов'язаними із провадженням у справі про банкрутство в господарському суді та роботою ліквідаційної комісії.

19. Визнання господарським судом мирової угоди недійсною є підставою для:

а) припинення провадження в справі про банкрутство;

б) поновлення провадження в справі про банкрутство;

в) визнання боржника банкрутом;

20. Рішення про укладення мирової угоди вважається прийнятим, якщо:

а) 25% усіх кредиторів висловили згоду;

б) усі кредитори висловили згоду;

в) понад 50% кредиторів висловили згоду.

III. Доведіть чи спростуйте ствердження.

1. Право на заяву про порушення справи про банкрутство юридичної особи кредитор має тоді, коли юридична особа неспроможна задовольнити претензії упродовж двох тижнів.
2. Не можна визнавати банкрутом юридичну особу, яка згідно з статутом не займається систематичною підприємницькою діяльністю.
3. Банкрутом підприємство можна визнати у разі незгоди кредиторів з умовами санації боржника.
4. Банкрутом можуть бути визнані юридичні особи усіх форм власності.
5. Доведіть, що банкрутство – одна з юридичних підстав ліквідації підприємства.
6. Доведіть, що банкрут і кредитори мають право оскаржувати дії ліквідаційної комісії до арбітражного суду.

Питання для самоконтролю

1. В яких випадках проводиться державна реєстрація припинення юридичної особи?
2. В яких випадках проводиться державна реєстрація припинення фізичної особи – підприємця?
3. Які існують підстави для припинення підприємницької діяльності?
4. Які існують підстави для припинення діяльності підприємства?
5. Розкрийте порядок ліквідації підприємств.
6. Хто є суб'єктом банкрутства?
7. Хто може звертатися із заявою про порушення справи про банкрутство?
8. Які підстави для застосування банкрутства до суб'єкта підприємницької діяльності?
9. Які судові процедури застосовуються до боржника?
10. Охарактеризуйте процедуру санації.

СЕМІНАР 5

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Поняття та ознаки господарського договору.
2. Укладання, зміна і розірвання господарських договорів.
3. Визнання господарських договорів недійсними і неукладеними.
4. Попередній договір.
5. Виконання господарських договорів.
6. Заходи забезпечення виконання господарських зобов'язань.
7. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо: підстав виникнення господарських зобов'язань; укладання організаційно-комерційних договорів; адміністративно-комерційні санкції.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал;
- ознайомитись із Господарським кодексом, Цивільним кодексом ;
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття.

Тематика рефератів та доповідей:

«Поняття і функції господарсько – правової відповідальності»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

А. Неустойка.	1. Неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання
Б. Штраф.	2. Неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.
В. Пеня.	3. Спеціальні правові заходи майнового характеру, які встановлюються законом або договором з метою забезпечення належного виконання зобов'язань.
Г. Гарантія.	4. Грошова сума або інше майно, яке боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання.
Д. Іпотека.	5. Протиправна дія або бездіяльність суб'єкта господарських відносин, яка не відповідає вимогам норм господарського права, не узгоджується з юридичними обов'язками.
Е. Забезпечення виконання господарських зобов'язань.	6. Право кредитора у разі не виконання боржником зобов'язання, забезпеченого заставою, одержати задоволення за рахунок заставленого майна переважно перед іншими кредиторами цього боржника.
Ж. Порука.	7. Застава рухомого майна, що передається у володіння заставодержателя або за його наказом – у володіння третій особі.
З. Заклад.	8. Специфічний засіб забезпечення виконання господарських зобов'язань шляхом письмового підтвердження банком, іншою кредитною установою, страховою організацією про задоволення вимог управленої сторони у розмірі повної грошової суми, зазначене у письмовому підтвердженні, якщо третя особа (зобов'язальна сторона)
К. Застава.	9. Воля поручителя покладення на себе відповідальності за невиконання зобов'язання боржником.
Л. Господарське правопорушення.	10. Застава нерухомого майна, що залишається у володінні заставодавця або третьої особи.

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Під договором у цивільному праві слід розуміти:

а) угоду сторін, спрямовану на припинення цивільних правовідносин;

- б) угоду сторін, спрямовану на зміну цивільних відносин;
- в) угоду сторін, спрямовану на виникнення, зміну та припинення цивільних правовідносин угоду сторін, спрямовану на припинення цивільних правовідносин.

2. Види договорів у залежності від розподілу прав і обов'язків між сторонами:

- а) консенсуальний;
- б) реальний;
- в) оплатний;
- г) односторонній;
- д) багатосторонній.

3. Односторонній договір це:

- а) договір, у якому одна сторона має лише суб'єктні права, а інша – лише суб'єктні обов'язки;
- б) договір, у якому обидві сторони мають права та обов'язки;
- в) дія однієї сторони, яка може бути представлена однією або кількома особами;
- г) дія однієї сторони, яка може бути представлена однією особою;
- д) де беруть участь більш трьох сторін.

4. Договір, сторони якого зобов'язуються протягом певного строку укласти договір в майбутньому на визначених умовах, називається:

- а) основним;
- б) попереднім;
- в) договором про наміри;
- г) договором на користь третьої особи;
- д) додатковим.

5. Цивільно – правові зобов'язання виникають:

- а) за договорами
- б) за
- в) внаслідок заподіяння
- г) через події, з настанням яких

6. Грошова сума, що видається однією зі сторін договору іншій у рахунок належних платежів, є доказом укладення договору і засобом забезпечення його виконання:

- а) застава;
- б) неустойка;
- в) завдаток;
- г) бартер

7. Зобов'язання припиняються за настанням наступних подій:

- а) б)
- в) г)

8. Охарактеризуйте форми та способи забезпечення виконання зобов'язань.

III. Доведіть чи спростуйте ствердження.

1. Штраф може бути санкцією за вчинення господарського правопорушення.
2. Доведіть, що штрафні санкції в господарському законодавстві є способом забезпечення належного виконання зобов'язання.
3. Доведіть, що господарський договір – це цивільно-правова угода.

4. Доведіть, що укладання господарського договору – це процесуальна дія господарюючих суб'єктів.

Питання для самоконтролю

1. Що таке господарський договір?
2. Що таке господарські зобов'язання?
3. Як класифікуються господарські договори?
4. Які функції виконують господарські договори?
5. Який порядок укладення господарських договорів?
6. Які існують засоби забезпечення виконання господарських договорів?
7. Які існують підстави припинення зобов'язання?
8. Що таке господарсько – правова відповідальність?
9. Які види санкцій застосовуються при порушенні господарських зобов'язань?

МОДУЛЬ 2

СЕМІНАР 6

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Договори про передачу майна у власність. Характеристика договору купівлі-продажу.
2. Договір поставки.
3. Договір міни (бартеру).
4. Договір дарування.
5. Договір управління майном.
6. Договір найму (оренди).
7. Договір лізингу.
8. Договір концесії.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо особливостей укладання договорів про передачу майна у власність та про передачу майна у користування.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал
- ознайомитись із Господарським кодексом
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття;
- вирішення та письмове оформлення юридичних задач

Тематика рефератів та доповідей:

«Право приватної власності в економіці України»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Знайдіть правильну відповідь.

1. Які форми власності передбачені законодавством України?

- а) Державна
- б) Кооперативна
- в) Колгоспна
- г) Приватна
- д) Інтелектуальна
- е) Колективна
- ж) Сімейна
- з) Громадська
- і) Спільна.

2. Які фактори утворюють право власності?

- а) Володіння майном
- б) Наявність документів на володіння майном
- в) Користування майном
- г) Розпорядження майном
- д) Право на продаж майна.

3. Закінчіть фразу...

Відносини власності - це врегульовані законом відносини...

- а) Володіння та розпорядження майном
- б) Володіння, користування та розпорядження майном
- в) Користування та розпорядження майном.

4. Вкажіть, які з названих угод є односторонніми:

- а) міна;
- б) заповіт;
- в) позика;
- г) дарування.

5. Договір купівлі-продажу – це договір про:

- а) відплатну передачу майна у власність;
- б) відплатну передачу майна у користування;
- в) здійснення юридичних або фактичних дій;
- г) безвідплатну передачу майна у власність;
- д) безвідплатну передачу майна у користування.

6. Договір купівлі-продажу є договором:

- а) публічним;
- б) консенсуальним;
- в) організаційним;
- г) установчим.

7. Предметом договору купівлі-продажу є:

- а) товар;
- б) житловий будинок;
- в) позика;
- г) майнові права.

8. За договором позики гроші передаються позичальникові у:

- а) володіння;
- б) розпорядження;
- в) власність;
- г) користування.

9. Як називаються сторони угоди міни:

- А) Продавець та покупець
- Б) Міняли
- В) Законом не визначено

10. Договір міни є:

- а) двостороннім, реальним, відплатним;
- б) двостороннім, консенсуальним, відплатним;
- в) одностороннім, консенсуальним, безвідплатним;
- г) одностороннім, реальним, відплатним;
- д) одностороннім, реальним, безвідплатним.

11. При рівноцінному обміні сторони за договором міни обмінюються:

- а) гроші однієї сторони на гроші іншої сторони;
- б) товар на гроші;
- в) товар на товар;
- г) товар на товар плюс гроші;
- д) товар на майнові права.

12. Продавцем (постачальником) у договорі поставки може бути:

- а) будь – яка фізична або юридична особа;
- б) некомерційна організація;
- в) фізична та юридична особа – підприємці;
- г) фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності;
- д) держава.

13. Сторонами договору дарування є:

- а) дарувальник і обдарований;
- б) пожертвував і дарувальник;
- в) дарувальник і пожертвував.

14. Договір найму вважається поновленим на строк, який був раніше встановлений договором, якщо наймач продовжує користуватися майном після закінчення строку договору найму та за відсутності заперечень наймодавця протягом:

- а) одного місяця;
- б) двох місяців;
- в) трьох місяців;
- г) п'яти місяців;
- д) шести місяців.

15. Договір найму житла строком на 1 рік укладається у формі:

- а) письмовій нотаріально посвідченій;
- б) простій письмовій;
- в) письмовій та підлягає державній реєстрації;
- г) письмовій або усній;

д) усній.

16. Об'єктом договору найма житла може бути помешкання, придатне для постійного проживання:

- а) каюта на пасажирському судні;
- б) готельний номер;
- в) квартира або її частина, житловий будинок або його частина;
- г) купе в вагоні потягу, який постійно стоїть на запасних коліях станції;
- д) приміщення складу.

17. Договір оренди землі набуває чинності:

- а) з моменту досягнення згоди між сторонами по всім істотним умовам;
- б) після підписання договору;
- в) після нотаріального посвідчення договору;
- г) після отримання межових знаків;
- д) після державної реєстрації договору.

18. Строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може перевищувати:

- а) 5 років;
- б) 25 років;
- в) 50 років;
- г) 70 років;
- д) 100 років.

II. Охарактеризуйте найбільш поширені за правовою практикою види договорів:

Вид договору	Зміст договору
1. Договір купівлі - продажу	
2. Договір міни	
3. Договір дарування	
4..... (договір на ваш вибір)	

III. Доведіть чи спростуйте ствердження.

- 1. Право користування майном може належати лише власнику.
- 2. Види права власності в Україні - це державна, комунальна і приватна.
- 3. Доведіть, що оренда майна – один з напрямків підвищення ефективності використання майна державних підприємств.

Питання для самоконтролю

- 1. Що таке власність?
- 2. Що таке відносини власності?
- 3. Охарактеризуйте право державної власності.
- 4. Охарактеризуйте право комунальної власності.
- 5. Охарактеризуйте право приватної власності.
- 6. Що таке господарський договір?
- 7. Які функції виконують господарські договори?

8. Який порядок укладення господарських договорів?
9. Які існують засоби забезпечення виконання господарських договорів?
10. Проаналізуйте правовий режим майна державного підприємства.
11. Проаналізуйте правовий режим майна бюджетних установ.

СЕМІНАР 7

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Договір підряду.
2. Договір підряду на капітальне будівництво.
3. Договори перевезення вантажів, пасажирів і багажу.
4. Договір транспортного експедирування.
5. Договір страхування.
6. Агентський договір.
7. Договір комісії.
8. Договір консигнації.
9. Договір зберігання.
10. Договір про спільну діяльність
11. Засновницький договір про створення юридичної особи.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо: особливостей укладання договорів про виконання робіт та надання послуг.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал
- ознайомитись із Господарським кодексом,
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття;
- вирішення та письмове оформлення юридичних задач

Тематика рефератів та доповідей:

«Зовнішньоекономічний договір: поняття, порядок укладення»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Знайдіть правильну відповідь.

1. Яка сторона за договором підряду несе відповідальність за несхоронність майна, переданого замовником підряднику:

- а) підрядник, якщо його відповідальність передбачена договором;
- б) підрядник, в силу закону;
- в) замовник як власник матеріалу;
- г) замовник і підрядник солідарно;
- д) субпідрядник.

2. Якщо у договорі підряду не встановлено ціну роботи або способі її визначення, виконання договору повинно бути оплачено по ціні:

- а) встановленій за домовленістю сторін;
- б) призначеній підрядником;
- в) призначеній замовником робіт;
- г) матеріалів використаних для виконання договору;
- д) що звичайно застосовуються за аналогічні роботи з урахуванням необхідних витрат.

3. Підрядник має право вимагати виплати йому авансу лише у випадку та у розмірі:

- а) встановлених у законі;
- б) встановлених договором підряду;
- в) встановлених у законі або в договорі підряду;
- г) узгоджених із замовником після виконання визначеного обсягу робіт.

4. На яку сторону за договором будівельного підряду покладається матеріально – технічне забезпечення будівництва?

- а) на ту сторону, яка погодилась на це при укладенні договору;
- б) на підрядника, якщо інше не встановлено договором будівельного підряду;
- в) на замовника;
- г) на субпідрядника;
- д) на державні органи.

5. Перевезення в місцевому сполученні – це:

- а) перевезення одним транспортним підприємством;
- б) перевезення одним транспортним підприємством з використанням одного виду транспорту;
- в) перевезення в межах району, області;
- г) перевезення кількома видами транспорту;
- д) перевезення між містами.

6. Договір перевезення пасажирів є договором:

- а) реальним, відплатним;
- б) консенсуальним, відплатним;
- в) організаційним, відплатним;
- г) публічним, безвідплатним;
- д) установчим.

7. Договір транспортного експедирування укладається в формі:

- а) усній;
- б) простій письмовій;
- в) письмовій нотаріально посвідченій;
- г) письмовій підлягає державній реєстрації;
- д) письмовій та підлягає погодженню експедитором.

8. Укладення договору перевезення багажу підтверджується:

- а) відміткою на проїзному квитку пасажира;
- б) видачею перевізником розписки;
- в) видачею багажної квитанції;
- г) товарно – транспортної накладної.

9. Договір зберігання є договором:

- а) консенсуальним, одностороннім, абстрактним;
- б) взаємним, реальним (консенсуальним), відплатним (безвідплатним);
- в) реальним, одностороннім, відплатним;
- г) умовним, взаємним, відплатним;
- д) ризиковим та відплатним.

10. Договір страхування повинен бути укладений у формі:

- а) будь – якій;
- б) усній;
- в) письмовій нотаріально посвідченій;
- г) простій письмовій.

11. Генеральний директор ТОВ «Промінь» прийняв рішення про придбання товариством частки одного з учасників. Чи правомірне таке рішення?

- а) ні, неправомірне;
- б) правомірне, якщо збори учасників наділили його такими повноваженнями;
- в) так, правомірне.

12. На зборах учасників товариства з обмеженою відповідальністю вирішується питання про виключення одного з учасників. Присутні 10 з 12 учасників. Результати голосування такі: 75% - «за» виключення, 25% - «проти» . Чи виключать учасника із товариства?

- а) так (пояснити відповідь)
- б) ні (пояснити відповідь).

II. Доведіть чи спростуйте ствердження.

1. Господарчі відношення виникають у сфері перевезення вантажу.

Питання для самоконтролю

1. Що таке господарський договір?
2. Що таке господарські зобов'язання?
3. Як класифікуються господарські договори?
4. Які функції виконують господарські договори?
5. Який порядок укладення господарських договорів?
6. Які існують засоби забезпечення виконання господарських договорів?
7. Які існують підстави припинення зобов'язання?
8. Що таке господарсько – правова відповідальність?
9. Які види санкцій застосовуються при порушенні господарських зобов'язань?
10. Проаналізуйте правовий режим майна державного підприємства.
11. Проаналізуйте правовий режим майна бюджетних установ.

СЕМІНАР 8

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Загальна характеристика законодавства України про захист прав споживачів.
2. Правове значення договору купівлі-продажу для захисту прав споживачів.
3. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів. Штрихові коди.
4. Стандартизація та сертифікація продукції
5. Поняття консюмеризму.
6. Загальна характеристика гарантійних та інших термінів
7. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо: стандартизації та сертифікації продукції; основних прав споживачів.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал
- ознайомитись із Господарським кодексом, ЗУ «Про захист прав споживачів», Цивільним кодексом України, Адміністративним кодексом, Кримінальним кодексом;
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття;
- вирішення та письмове оформлення юридичних задач

Тематика рефератів та доповідей:

- «Правові основи забезпечення єдності вимірювань».
«Штрихові коди - види, зміст, значення»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

A. Господарське право	1. Домінуюче становище підприємця. Яке дає йому можливість обмежувати конкуренцію на ринку певного товару
B. Монополізм	2. Сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері державного управління економікою, виробництва та реалізації продукції, виконання робіт та надання послуг з метою отримання прибутку.
C. Господарський договір	3. Спеціальний дозвіл на заняття певними видами діяльності, що видається КМУ або уповноваженим органом
D. Ліцензія	4. Самостійний суб'єкт господарювання створений і зареєстрований у встановленому законом порядку для задоволення суспільних і особистих потреб шляхом систематичного здійснення господарчої діяльності.
E. Господарські товариства.	5. Майнова угода господарюючого суб'єкта, яка встановлює змінює чи припиняє зобов'язання сторін у сфері господарської діяльності
F. Закрите акціонерне товариство	6. Безпосередня самостійна на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт та наданню послуг з метою отримання прибутку

Г. Суб'єкти господарського права	7. Підприємство, створене на засадах угоди юридичними та фізичними особами шляхом об'єднання їх майна і участі в управлінні підприємницькою діяльністю з метою отримання прибутку
Н. Підприємницька діяльність	8. Юридичні або фізичні особи, які на основі юридично відокремленого майна здійснюють господарчу діяльність
І. Підприємство	9. Товариство акції якого розподіляються між засновниками
Ж. Конкуренція	10. Змагальність між суб'єктами господарювання з метою отримання переваг

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Які права має покупець у разі придбання речі невідповідної якості ?

- а) Вимагати розірвання угоди купівлі-продажу та повернення йому грошей, відшкодування збитків
- б) Вимагати зменшення ціни товару
- в) Вимагати замінити товар на аналогічний належної якості
- г) Вимагати безплатного ремонту товару
- д) Покупець має право обрати будь-який шлях відшкодування своїх збитків з вищезазначених

2. Предметом договору купівлі-продажу є:

- а) Товар;
- б) Житловий будинок;
- в) Позика;
- г) Майнові права.

3. Куди повинен звернутися покупець у разі придбання товару неналежної якості для безплатного ремонту товару ?

- а) До магазину, де придбав річ
- б) На підприємство, що виготовило неякісну річ
- в) До державного органу управління торгівлею
- г) До товариства захисту прав споживачів

Питання для самоконтролю

1. Які нормативні акти захищають права споживача?
2. Що слід розуміти під поняттям «якість товарів»?
3. Що таке стандартизація?
4. Що таке сертифікація?
5. Які державні органи забезпечують захист права споживача?
6. Які права мають споживачі при купівлі неякісної продукції?
7. Навіщо в Україні введене штрихове кодування товарів?
8. Яка відповідальність передбачена чинним законодавством за порушення у сфері забезпечення якості?

СЕМІНАР 9

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Правове регулювання захисту економічної конкуренції. Види порушень законодавства про економічну конкуренцію.
2. Правове становище Антимонопольного комітету.
3. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

На основі лекційного матеріалу та навчальної літератури самостійно вивчити питання щодо правового становища Антимонопольного комітету, відповідальності за порушення антимонопольного законодавства, примусового поділу монопольних утворень.

Студенти повинні:

- опрацювати лекційний матеріал
- ознайомитись із Господарським кодексом, ЗУ «Про захист економічної конкуренції», «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції»;
- опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до семінарського заняття;
- вирішення та письмове оформлення юридичних задач

Тематика рефератів та доповідей:

- «Правовий захист економічної конкуренції в Україні»
- «Правове забезпечення комерційної таємниці»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

I. Встановіть відповідність

А. Недобросовісна конкуренція.	1. Врегульована законом діяльність державних органів. Які контролюють процес конкуренції.
Б. Монополізм.	2. Змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання.
В. Захист від недобросовісної конкуренції	3. Заборонені законодавством дії. Що посягають на економічну конкуренцію.
Г. Антимонопольний комітет	4. Дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та чесним звичаям у підприємницькій діяльності.
Д. Економічна конкуренція.	5. Протизаконні укладання суб'єктами господарювання угод, прийняття об'єднаннями рішення у будь-якій формі, погоджена конкурентна поведінка.
Е. Порушення законодавства щодо економічної конкуренції.	6. Державний орган діяльність якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності.
Ж. Антиконтурентні узгоджені дії	7. Досягнення суб'єктом господарювання домінуючого становища на ринку товару, підтримання або посилення цього становища.

II. Знайдіть правильну відповідь.

1. Суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

- А) частка суб'єкта господарювання на ринку товару перевищує 35%;
- Б) частка суб'єкта господарювання на ринку товару становить менше 35% і він не відчуває значної конкуренції;
- В) частка суб'єкта господарювання на ринку товару перевищує 51%;
- Г) частка суб'єкта господарювання на ринку товару перевищує 30%.

2. Порухеннями анти монополь – конкурентного законодавства є:

- А) зловживання монопольним становищем;
- Б) узгоджені дії;
- В) расова дискримінація;
- Г) демпінг.

3. Узгоджені дії суб'єктів господарювання – монополістів можуть бути дозволені у разі:

- А) наявності згоди Антимонопольного комітету України;
- Б) відсутності порушень ними антимонопольного законодавства протягом 1 року;
- В) оптимізації завдяки цим діям оподаткування.

4. Чи має право держава втручатися в процес ціноутворення?

- А) так;
- Б) ні;
- В) так, якщо підприємство є монополістом.

5. Чи можуть органи державної влади, місцевого самоврядування притягуватися до відповідальності за порушення антимонопольного – конкурентного законодавства?

- А) так;
- Б) ні.

6. За порушення антимонопольно-конкурентного законодавства встановлюються такі види відповідальності:

- А) кримінальна;
- Б) адміністративні;
- В) дисциплінарна;
- Г) господарсько – правова.

7. Найбільший розмір штрафу за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства становить:

- А) 10% виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- Б) 15% виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- В) 20% виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

8. До якого виду господарсько – правових санкцій належить відмова покупця від прийняття і сплати товару неналежного асортименту?

- А) адміністративно – господарських;
- Б) оперативно – господарських;
- В) господарсько – організаційних.

Питання для самоконтролю

1. Що таке конкуренція? Розкрити її значення для ринкової економіки.
2. Які нормативно – правові акти належать до антимонопольно – конкурентного законодавства?
3. Що таке Антимонопольний комітет України? Які він має повноваження?
4. Що розуміється під монопольним становищем на ринку?
5. Які дії визнаються зловживанням монопольного становища?
6. що розуміють під анти конкурентними узгодженими діями?
7. Що таке недобросовісна конкуренція?
8. Які види відповідальності застосовуються за порушення антимонопольно – конкурентного законодавства?

ЛІТЕРАТУРА.

1. Основна література.

1. Щербина, В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина ; Міністерство освіти і науки України. – 5-е вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012.
2. Несинова, С. В. Господарське право України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Несинова, В. С. Воронко, Т. С. Чебикіна. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.
3. Вінник, О. М. Господарське право : навч. посібник / О. М. Вінник. – 2-ге вид., змін. та доп. – К., 2009.
4. Мілаш, В. С. Господарське право : курс лекцій: у 2-х ч. / В. С. Мілаш. – Х., 2008.
5. Підприємницьке право: Навч.посіб./ За ред.. А.В.Старцева,2007. – Х.: Одісей, 2007,-248 с.
6. Саніахметова Н.О. Підприємницьке право.Навч. посіб . К. 2007р.

2. Законодавча база.

1. Конституція України: прийнята на V сесії ВРУ 28 червня 1996 р. // Голос України. – 1996. – 13 липня;
2. Цивільний кодекс України: ЗУ від 11 січня 2003р. //ОБУ-2003-№11-ст.461.
3. Господарський кодекс України: ЗУ від 11 січня 2003р. // ОБУ-2003-№11-ст.462.
4. Господарський процесуальний кодекс: ЗУ від 6 листопада 1991р.//Кодекси Укр. К. Юрінкомінтер ,2000р.
5. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. – К., 2012.
6. Кодекс про адміністративні правопорушення : ЗУРСР від 7 грудня 1984р.//Кодекси Укр. К. Юрінкомінтер ,2000р.
7. ЗУ Про економічну самостійність України від 3 серпня 1990р. // К. Парламентське вид., 1999р.
8. ЗУ Про підприємство від 7 лютого 1991р.//К. Парламентське вид.,1999р.
9. ЗУ Про підприємства в Україні від 27 березня 1991р.// К. Парламентське вид .,1999р.
10. ЗУ Про комерційні товариства від 19 вересня 1991р.//К. Парламентське вид.,1999р.
11. ЗУ Про власність від 7 лютого 1991р.//К. Парламентське вид.,1999р.
12. ЗУ Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб - підприємців: від 15 травня 2003р.// К. Парламентське вид.,2004р.
13. ЗУ Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності від 11 вересня 2003р. //К. Парламентське вид.,2004р.
14. УПУ Про деякі заходи з регулювання підприємницької діяльності : №89/2000 від 22 січня2000р.//К. Парламентське вид.,2001р.
15. ЗУ Про ліцензування певних видів комерційної діяльності від 1 червня 2000р.//К. Парламентське вид., 2001р.

16. ЗУ Про стандартизацію від 17 травня 2001 р. №2408-111.//К. Парламентське вид.,2006р.
17. Постанова НБУ Про затвердження інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : від 21 січня 2004р. //К. Парламентське вид., 2004р.
18. Постанова Правління НБУПро порядок відкриття та використання рахунків у національній та іноземній валюті : від 12 листопада2003р. №492.//К. Парламентське вид.,2004р
19. ЗУ Про захист економічної конкуренції від 11 січня 2001р.//К. Парламентське вид.,2001р.
20. ЗУ Про Антимонопольний комітет України від 26 листопада 1993р.//К.Парламентське вид.,1999р.
21. ЗУ Про захист від недобросовісної конкуренції від 7 червня 1996р. //К.Парламентське вид.,1999р.
22. ЗУ Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних)економічних зон від 13 жовтня 1992р.//К.Парламентське вид.,1999р.
23. Постанова КМУ Питання інспекції по контролю за цінами № 353 від 09.12.91
24. Постанова КМУ Питання державної податкової служби № 559 від 05.10.92
25. Декрет Кабінету Міністрів України "Про державній нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення" N 30-93 від 8 квітня 1993 року
26. ЗУ Про захист прав споживачів від 12.05.91
27. ЗУ Про внесення змін та доповнень в Закон України від 28 грудня 1994 "Про оподаткування прибутку підприємств" від 28 грудня 1994 року

3.Додаткова література.

28. Щербина В.С. Господарське право України. Навч. посіб .К.2006р.
29. Мамутов В.К. Чувпило О.О. Господарче право зарубіжних країн. Навч. посіб. К. 2006р.
30. Ніколаєва Л.В. Пальчик П.М. Комерційне право. Практикум. К. 2006р.
31. Правові основи підприємницької діяльності: Навч. посіб. / Л.А.Жук, І.Л. Жук.-К.: Вид-во Європ.ун-ту.2002
32. Дмитрієнко Ю.М., Дмитрієнко І.В., Килимник І.І.Підприємницьке право (законодавство). Курс лекцій. Навчальний посібник. Науково-методичні рекомендації. Харків: Курсор, 2002. - 260 с.
33. Підприємницьке право України: Підручник/ За заг. ред. Р.Б. Шидка. - Х., Еспада, 2000
34. Саніахметова Н.О. Правовий захист підприємництва в Україні: Навч. Посіб. – К.: Юринкомінтер, 1999

Навчальне видання

Укладач
ПОСТАВНИЧА Марина Вікторівна

ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

ПРАКТИКУМ

для студентів денної та заочної форм навчання

напрямів підготовки:

6.140101 «Готельно-ресторанна справа»

6.051701 «Харчові технології та інженерія»

Галузі знань:

1401 «Сфера обслуговування».

0517 «Харчова промисловість та переробка сільськогосподарської продукції»

Підп. до друку .. 2015 р., Формат 60×84 1/16. Папір офсет. Друк. офс.
Умов. друк. арк. Тираж прим. Зам №

Видавець та виготовлювач
Харківський державний університет харчування та торгівлі
вул. Клочківська, 333, Харків, 61051
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4417 від 10.10.2012 р.